

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 4. De ministro Sacramenti Eucharistiæ

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

Christi per accidens mouetur ad motum specierum: cum quibus eam connexionem habet, vt cum presentibus presentibus sit: quo fit vt id ipsum corpus recte dicatur eleuari, portari aliquo, ore lumbi & in stomachum traici, recludi alicubi, porrigi alicui, ab eo qui circa species sacramentales talia facit, mouendo eas. Videri potest Suarez *disp. 53. sect. 1. & ad id ex preced. disp. 47. sect. 4.* quæ possint & quæ non possint Christo attribui respectu sacramentalium specierum quibus continetur in Eucharistia. Sunt enim scholastici instituti, & à nostro remotiora.

CAPVT IV.

De Ministro sacramenti Eucharistia, & primo prout eam consecrat.

SUMMARIUM.

- 40 Solus Sacerdos consecrandi potestatem habet à Christo.
 41 Quilibet Sacerdos potest valide Eucharistiam consecrare.
 42 Quomodo accipienda sint nonnulla dicta Patrum quibus contrarium significare videntur.
 43 Difficultas, an plures Sacerdotes possint simul eandem hostiam consecrare.
 44 De consuetudine qua noui Sacerdotes consecrant simul cum Episcopo ordinante.
 45 Sumptio Eucharistia subtrahit, si e solis Sacerdotibus consecrantibus est in precepto.
 46 Obligatio Sacerdotis cel. brandi Missam.
 47 An ea sit sub mortali: & pro quo tempore sit imposita.
 48 Peccator publicus quis dicatur, quis suspectus, quis occultus.
 49 Nunquam licet peccatorem manentem in peccato mortali, inuitare ad susceptionem Eucharistia. Nec vnquam dare non consecratam pro consecrata.
 50 Peccatori non respicienti recusanda est Eucharistia, quando commode fieri potest. Nec item publico peccatori etiam si respuerit, nisi publice constat de illius emendatione.
 51 Quando tali occulte petenti dari possit: & quod non sit neganda peccatori occulto petenti publice.
 52 Obiectiones in contrarium cum solutionibus.
 53 Quid agendum in hacre cum peccatore occulto.
 54 Non licet hoc sacramentum suspecto de crimine, dare ad ipsius examinationem.
 55 Quando ob suspensionem criminis possit aut non possit alicui negari Eucharistia.
 56 Modi, quibus peccat quis indignè ministrando Eucharistiam.

CONSIDERARI potest Eucharistia Minister, tum quatenus eam consecrat, tum quatenus eam ministrat. Ac quæ priore modo ad eum spectant complectemur aliquot questionum explanatione.

40. PRIMA EST: An solus Sacerdos possit Eucharistiam consecrare. Respondetur, certum esse de fide, quod solus possit. Ita enim habetur ex Concil. Nicæno primo: prout refertur in cap. Peruenit. dist. 2. & ex Concil. Lateran. prout refertur in cap. Firmiter De summa Trinit. & ex Concil. Florent. in instruct. Armen. & ex Concil. Trident. sess. 22. cap. 1. & ex Christi institutione, qui solis Sacerdotibus dixit: Hoc facite in meam commemorationem: vti semper Ecclesia Catholica intellexit & docuit: quemadmodum ibid. habet Concil. Trident. & aduersus hæreticos nostri temporis, defendunt Bellarm. in *lb. 4. De Eucharistia cap. 16.* atque alij quos Suarez commemorat *tom. 3. d. sp. 61. sect. 3. dicto primo.* Pro eo vero ratione hanc adfert D. Thom. *quest. 82. art. 1.* Sacramentum Eucharistie est tantæ dignitatis, vt non nisi in persona Christi perficiatur. *inxt. a. antedicta num. 35.* Quandocumq; autem quis quid agit in persona alterius, oportet ipsum potestatem agendi habere ab eo in cuius persona agit. Nullus est autem præter Sacerdotem, de quo rationabiliter dici possit, consecrandi potestatem habere in Christo. De illo vero rationabiliter dicitur: quia Christi institutione, sicut ei qui baptizatur, fit à Christo potestas suscipiendi Eucharistiam: ita & illi qui sacerdotio initiatur, fit potestas consecrandi Eucharistiam, tanquam constitutus in gradu eorum, quibus dictum est ab ipso Domino: Hoc facite in meam commemorationem. Ad quod facit conceptus Ecclesie vsus, quo nulli alteri permittitur talis actus: ne quidem in casu necessitatis, aut ex quacunq; dispensatione, prout ibidem expressit Suarez.

SECUNDA EST: An quivis Sacerdos consecrare possit Eucharistiam? Respondetur, quemlibet Sacerdotem eo ipso quod characterem habet Sacerdotalem, valide, etiamsi non semper licite, posse Eucharistiam consecrare, siue peccator sit, siue iustus; siue etiam hæreticus, vel schismaticus, siue excommunicatus, vel suspensus, aut interdictus, siue irregularis, aut degradatus: dummodo integre profert verba sacramentalia super debitam materiam, idq; cum intentione faciendi quod Christus instituit, iuxta primum documentum traditum in preced. lib. 26. num. 36. Quæ est doctrina D. Thomæ *quest. 82. art. 5. 7. & 8.* Et probatur; quia tunc ex parte materiae & formæ nihil deest, nec item ex parte ministri. Non quidem intentio, quia quantumcumque aliquam particularem habeat in debitam: ea tamen, quantum sufficit ad validitatem sacramenti, corrigitur per illam generalem quæ habet, faciendi quod Christus instituit. Nec item deest potestas: quæ sufficiens sequitur characterem impressum in susceptione Ordinis: neq; ea amittitur: sicut nec idem character, qui indelebilis est ex Conc. Trid. sess. 7. De sacram. in genere, can. 9. & sess. 23. cap. 4.

Vnde quod nonnulla decreta & testimonia Pontificum, ac sanctorum Patrum significare videntur hæreticos & schismaticos non posse perficere consecrationem, exponendum ait Suarez in *sine eiusdem sess. tertie.* quoad licitum de bitum q; vsus: vt sensus sit, non posse licite consecrare ob Ecclesie prohibitionem: non autem id tentare sine effectu, ob defectum potestatis, quæ nequit tolli eis, cum, vt diximus, sequatur characterem indelebilis. Quæ de causa Sacerdotes ab hæresi ad Ecclesiam redeuntes nõ ordinantur de nouo: vt constat ex eiusdem Ecclesie vsu ac consuetudine, pro qua est textus in cap. Ordinationes 9. *quest. 1.* Id ipsum quoq; exponi nonnunquam potest, vt Suarez addit, de consecrationibus, quæ quia non sunt debito & essentiali ritu, nullas sunt, quales hodie sunt à Lutheranorum Ministris ordinatis inualide, ob defectum ordinis Episcopatus, in ordinante.

Tantopere autem curæ est Ecclesie, ne quis perpetuo tanto ministerio se ingerat, vt nec debite ordinarum, & carentem impedimento, velit ad illud admitti in aliena diocesi sine commendatitiis sui Ordinarii literis, ex Concil. Trid. sess. 22. in decreto De evitandis & obseruandis in celebratione Missæ, & in sess. 23. c. 16. De reform. itemque ex cap. Primatus, & cap. Extraneo. distin. 71. Quamquam tamen nec admittens, nec admissus incurrit aliquam irregularitatem: quia nulla talis in iure expressa est, prout ad id requiritur ex cap. Is qui, De sentent. excom. in 6. Ita docet Nauar. in *lb. 3. consil. titul. De celebr. Miss. consil. 5.* Vbi etiam habet quod Clericus peregrinus faciens fidem iustam de sua ordinatione possit admitti ad sacro celebrandum: argumento cap. primi, De Clericis peregrinis: eumdem tamen Clericum non excusari à peccato negligentiæ commissæ, nec eo quod non procurant sibi commendatitias literas.

TERTIA QUÆSTIO EST: An plures Sacerdotes simul possint eandem hostiam consecrare. Hæc proponitur, vt intelligatur qua ratione sit accipienda consuetudo, quæ in Ecclesia Latina seruetur; vt qui ordinati sunt noui Sacerdotes, consecrent eandem hostiam cum Episcopo ordinante. Explicatio vero illius est hæc. Eadem ratione qua de baptismo dictum est in preced. lib. 27. nu. 43. non posse conferri simul à pluribus, dicendum etiam esse plures Ministros ad eandem hostiam consecrandam non posse concurrere tanquam partiales causas: ita scilicet vt vnus profert vnâ formâ partem, & alius aliam, vel non intendat consecrare integre, sed dependenter ab alterius concursu. Quorum neutrum esset secundum Christi institutionem, communis Ecclesie vsus satis ostendit.

dit in eo quod ordinare vnus solus consecret: tanquam Christus voluerit cuiusq; Sacerdotis sacramentalia verba causam esse sufficientem, ac integram consecrationis.

Posse autem plures concurrere, si integre proferant formam, & quisque habeat intentionem perinde consecrandi, ac si solus proferret formam. Ratio est: quia ille plurium concursus, non impedit quominus adsint necessaria ad consecretendum sacramentum: nempe materia & forma debita, cum sufficiente potestate, & intentione Ministrum. Quod tamen verum est tantummodo, cum omnes ita proferant formam ipsam, vt illam in eodem instanti absoluant. Nam si vnus ante alios absoluat, is solus consecrabit: quia forma integre prolata, non potest suspendi consecrationis effectus: cum verba sacramentalia ad modum causae physicae necessario operentur: ita vt eorumdem verborum prolatae & significatione absoluta, sequatur effectus, quem illa ex Christi institutione producant significando: sicq; sit vt reliqui postea prolatae absoluentes nihil efficiant quod defectum materiae quae per praecedentem prolatae, mutata in corpus Christi, desit esse.

Id quod Theologis Scholasticis negotium exhibet in docendo quatione, supra dicta consuetudo licita censei possit; cum in praxi difficillimum sit, secundum eam consecrantes simul, ita simul finire, vt nullus alium praeniat. Quid vero illi dicant refert Suarez *disp. 61. sect. 4.* nec habet quid certo statuat. Vnde addit ad extremum in re tam lubrica ad vitandum peccatum, Caietani consilium sequendum esse, vt noui illi Sacerdotes intendant proferre consecrationis verba meliori, quo possunt modo; nempe non praenueniendo Episcopum in illorum prolatae, quia faceret contra Ecclesiae intentionem satis indicatam in Pontificali Romano, cum admonetur Episcopus vt alte & paulatim dicat verba, quo caeteri possint simul cum eo dicere, & quoad fieri potest simul absolueret. Deinde habendo intentionem distinctam, vel consecrandi cum Episcopo si possint, vel alioqui proferendi verba solum materialiter: intendendo scilicet illa proferre in signum potestatis sibi concessae; & in memoriam illius cenae, in qua Dominus cenans cum suis discipulis, eandem potestatem ipsis concessit.

QUARTA QVAESTIO: An teneatur Sacerdos quoties consecrat, sub vtraque specie consecrare, sic & sub vtraque sumere Eucharistiam? Ad hanc cum D. Thoma *quast. 82. art. 4.* respondendum est affirmatiue, per cap. Relatum. & cap. Comperimus. De consecr. distinct. 2. ita vt grauius peccet secus faciens: quia diuino iure ad integritatem sacrificij quod peragitur a Sacerdote, dum hoc sacramentum perficitur, pertinet consecratio sub vtraque specie, prout expositum est in praeced. cap. 2. qu. 3. Atque vt dicitur in cit. cap. Relatum, qui sacrificantes non edunt, rei sunt Domini sacramento. Quale enim, vt *ibid. additur*, erit sacrificium, cui nec ipse sacrificans participes esse dignoscitur? Modis ergo omnibus, prout *ibidem concluditur*, tenendum est, vt quotiescunque sacrificans corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi in altari immolat, toties perceptionis corporis & sanguinis Domini nostri Iesu Christi participem se praebeat. Caeterum alteri quam Sacerdoti consecranti concessum non est Eucharistiam sub vtraque specie sumere ex Concil. Constantiensi sess. 13. vbi sub poena excommunicationis praecipitur, vt nullus Presbyter communicet populum sub vtraque specie panis & vini. Et ex recepta Ecclesiae consuetudine, quae in eod. Concil. approbatur, & in Concil. Trid. sess. 21. cap. 1. & can. 2.

QUINTA QVAESTIO EST: An Sacerdos sub peccato teneatur aliquando vt potestate quam habet consecrandi? Respondetur, hanc esse eandem cum illa qua quaeritur, An liceat Sacerdoti abstinere omnino a celebratione Missae. De qua, certum est, Sacerdotem curam animarum habentem tenei ratione sui officij, Missam aliquando celebrare; nempe tunc cum populus debet ei interesse: vt diebus Dominicis, & caeteris festis: vel quando non habet hostias consecratas ad communicandum

moribundos, aut alios Eucharistiam petentes: teneatur enim ex officio talibus necessitatibus populi sibi commissi prouidere. De caeteris Sacerdotibus vero D. Thom. *quast. 82. art. 10.* vnumquemque eorum tenei aliquando celebrare, inde probat; quod vnusquisque teneatur vt gratia sibi data, cum fuerit opportunum: iuxta illud posterioris ad Corinth. cap. 6. Exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis. Ea autem opportunitas, vt ille addit, attendenda est, non solum per comparationem ad fideles: sed etiam per comparationem ad Deum: cui in consecratione huius sacramenti, sacrificium offertur. Vnde concludit, Sacerdoti, etiam non habeat curam animarum, non licere omnino a celebratione cessare, sed tenei celebrare saltem in festis praecipuis: praesertim iis in quibus fideles consueuerunt communicare. Certe Dominus dicendo Matth. 26. & Luc. 22. Hoc facite in meam commemorationem, non tantum deuit Sacerdotibus omnibus potestatem consecrandi, sed etiam praecipit vt consecrarent ex Concil. Trid. sess. 22. cap. 1.

Quod praecipit, an sub mortali obliget, grauis difficultas est: pro qua rationes & authores in vtramque partem adfert Suarez *disput. 80. sect. 1.* merito indicans affirmantem esse vt tutiorem, sic & probabiliorum. Confirmatur vero, quia; vt pro ea bene viger Sotus in 4. *distin. 13. quast. 1. art. 10.* Si in quoquam casu, maxime in hoc (in quo tantopere ad Dei gloriam refert vt potestas ab ipso accepta ad vsum reducat) locum habere censendum est, quod Matth. 25. & Luc. 19. ille qui talentum reuertit in sudario otiosum missus sit manibus & pedibus ligatus in tenebras exteriores, vbi erit fletus & stridor dentium. Itaque licet contraria sententia non sit omnino dampnanda cum bonos habeat authores, & rationes probabiles, vt videre est apud eundem Suarezium: haec tamen est in praxi consulenda: tum quia est magis pia ac magis consentanea dictamini rationis supposita rei dignitate, & immenso fructu tam defunctis quam viuus ex ea proueniente: tum quia sententia contraria vix in praxi potest seruari sine scandalo, quandoquidem communiter diuturna nimis omisso celebrationis diuini sacrificij in Sacerdote, existimatur signum esse praue conscientiae & perditae vitae, quasi talis omisso eo referatur, vt peccandi licentia non impediatur.

Si quaeras pro quo tempore obliget tale praecipit: cum enim sit affirmatiuum; non pro omni sed pro aliquo tantum tempore obligat? Respondetur, determinationem talis temporis committi iudicio vi prudentis, D. Thomae autem iudicium locum dato fuit, tale tempus esse praecipuorum festorum: maxime eorum in quibus fideles communicare consueuerunt: nempe, vt loco cit. Sotus interpretatur congruenter antiquiori Ecclesiae consuetudini, in festo Natiuitatis Domini, festo Paschalis, & festo Pentecostes: Vt vero idem Sotus putat, ad vitandum peccatum mortale, sufficit; siue illis, siue aliis diebus, dummodo in Paschate communicent, et vel quater in anno Sacerdotem celebrare. Cui fauet cap. Dolentes, de celebr. Missarum, in quo Summus Pontifex reprehendit eos, qui vix quater in anno celebrant, non faciens nominatim mentionem de praedictis festis. Nec obstat his quod in Concil. Trid. sess. 23. cap. 14. De reform. iubentur Episcopi curare vt Sacerdotes celebrent Dominicis saltē diebus, & festis praecipuis: & qui curā animarū habent toties, vt muneri suo satisfaciant. Nam dat praecipitum Episcopis, non autem Sacerdotibus: qui proinde apte quam illis aliud iniungatur, non habent maiorem obligationem quam habuerunt ante id ipsum Concilium.

RELIQVA PARS CAPITIS.

De eodem Ministro quatenus Eucharistiam ministrat.

SEXTA QVAESTIO EST: An solus & omnis Sacerdos possit ministrare Eucharistiam? Cuius explicationem trademus in sequentibus agendo de praecipitum sumendi Eucharistiam. Tunc enim inter caetera docendum est, de cuius Sacerdotis manu Eucharistia ipsa sumi debeat ad talis praecipitum adimpletionem.

48.

SEPTIMA QUÆSTIO EST: Vtrum Eucharistia Minister possit eam ministrare peccatori?

Pro cuius explanatione trademus aliquot documenta, præsupposito quod peccator alius sit publicus, alius suspectus, & alius occultus. Ac publicum dici eum, qui vel per Iudicis sententiam condemnatus est de crimine, vel in iudicio confessus est illud, vel factum ipsius criminofum ita manifestum est, ut nulla tergiversatione celari possit ex cap. fin. De cohabit. Cleric. & mulierum. Suspectum vero dici eum, qui licet nullo ex tribus illis modis de crimine conuictus sit, paucissimi que sint, qui peccatum eius certo sciant, apud alios tamen, est publica suspicio, aut rumor, & aliqua publica infamia, inde orta. Unde ipsum peccatum eius dicitur occultum quidem, sed famosum: de quo in cap. Tua nos, De cohabit. Cleric. & mulierum. Occultum denique peccatorem esse eum, qui vel à solo Sacerdote cognoscitur: vel ab aliis quidem paucis, sed nulla publica suspicione, vel rumore publico laborat.

49.

Primum igitur documentum est: Non esse licitum Sacerdoti peccatorem vllum, siue publicum, siue non publicum, quamdiu in eo statu perseverat, inuitare ad Eucharistiam suscipiendam, etiam si consuleret possit ut penitentiam agat, & sic communice. Ratio in promptu est, quia de se malum est communicare in statu peccati mortalis. Ergo nunquam licet illud consulere. Si opponas Christum Dominum nostrum cum generaliter dixit Discipulis, Comeditis & bibite ex eo omnes, inuitasse eum cæteris ludam, non magis quam cæteros petentem Eucharistiam: Respondet Suarez *disp. 57. sect. 1.* Christum non induisse Iudam, ut in prauo suo statu communicaret: immo omnem adhibuisse diligentiam, ut eum bene disponeret, eiusque cor immutaret. Neq; ei non petenti porrexisset Eucharistiam, quia hoc ipse, quod ibi assistens volebat cum cæteris communi illo conuiuio fuit, nec ab eo excludi, virtualiter eam petebat sicut cæteri.

Secundum documentum est: In nullo casu licere, peccatori Eucharistiam petenti porrigere hostiam non consecratam pro consecrata. Hoc habet D. Thom. *quest. 80. art. 6. ad 2.* & cum ipso Sylu. *de Eucharistia 3. q. 5. in fin. & Sotus in 4. dist. 12. q. 1. art. 6. ad 2.* Ratio est autem, quæ attingitur in cap. De homine, extra De celebr. Missar. quod talem porrigens, quantum in se est idololatrate faciat, non minus quam si fingens se celebrare, hostiam non consecratam ostendat populo adorandam. Præcedit vero documentum hoc, non tantum quando nescienti, sed etiam quando scienti & volenti in actionem eam, talis hostia porrigitur, prout docet Suarez in ead. *disp. 67. sect. 4. circa 3. objectionem:* cuius fundamentum est, quod per se malum sit, ut aliquis sciens & prudens proponat alteri creaturam adorandam cultu diuino, ac mentiatur id esse Deum, quod reuera non est.

50.

Tertium documentum est, simpliciter loquendo, & maxime cum commode & sine inconuenienti fieri potest: Sacerdotem debere hoc sacramentum negare peccatori non resipiscenti, etiam si illud petat. Ratio est, quia obligatio exhibendi reuerentiam huic sacramento, & digne illud tractandi, naturalis est, ex intrinseca ipsius dignitate orta. Ad quam reuerentiam pertinet obligatio non dari id ipsum sacramentum indignis: sicut & non proiciendi illud in locum immundum. Cuiusmodi obligatio tunc maxime viget, seruanda que est, quando sine inconuenienti seruari potest. Non est, quod quis opponat, peccatorem per susceptionem baptismi acquisiuisse ius petendi alia sacramenta: quia ius illud, sicut non est ad vsum sacrilegum: ita nec ad sacrilegam & Christo iniuriosam petitionem. Hincq; sequitur quod notat Suarez sub finem prius citatæ sectionis primæ. Sacerdotem in peccato mortali communicantem seipsum, committere peccatum duplicis malitiæ in confessione aperiendæ; quarum vna est malæ ministrationis, & altera malæ susceptionis: non minus quam si alteri indigne ministraret, aut ab altero indigne susciperet.

Quartum documentum est: Publico peccatori etiam emendato, ut vsurario, vel meretrici; aut alteri similiter

exercenti actionem, quam ex obiecto, aut modo quo fit, manifestum est peccatum mortale esse: Eucharistiam publice petenti non esse dandam, nisi publice satisfactionem exhibuerit, vel saltem emendatio ipsius publice manifesta sit. Pro quo facit cap. Pro dilectione, & cap. Scenicis, De consecr. dist. 2. Et prior pars ex eo patet, quod aliis daretur alioqui occasio scandali. Posterior vero ex eo, quod tatis satisfactio & emendatio publica sufficiat ad tollendum scandalum: atque ut tam coram Deo, quam coram hominibus sacramentum digne tradetur.

Cæterum in articulo mortis, ut habet in fine sectionis 2. Suarez, satis est si publicus peccator pro temporis opportunitate, vel coniteatur, vel signa contritionis exhibeat, quia periculum, & vrgens necessitas facit, ut non exigatur maior diligentia, quam ipse possit commode exhibere: presumendusq; sit in eo articulo facere quod potest ad se sufficienter disponendum. At tamen ex Cæcætan. in verbo, *Communio sub finem*, ut scandalum tunc prouideatur, publicanda est emendatio. Adde quod habet à Victoria in summa, De sacram. num. 80. non esse publico peccatori negandam Eucharistiam, in loco ubi non est notus, nec facile detegitur ipsius crimen.

Quintum documentum est: Ut publico peccatori occulte petenti, dari possit Eucharistia in occulto; sufficere quod occulte egerit penitentiam, seu quod debite confessus fuerit, id que consteret Sacerdoti, daturus, a calis qui forte adsunt peccatum scientes. Ratio est: quia quoad Deum, dispositus est per penitentiam: & quoad homines manifestatio emendationis adest sufficiens ad tollendum scandalum. Cauendum est tamen ne susceptio Eucharistia paulo post manifesta fiat emendatione manente occulta, quia non vitaretur aliqui sufficienter scandalum.

Sextum documentum est: Sacerdotem non posse negare Eucharistiam peccatori occulto illam publice petenti. Quod si dare in ratione, est satis difficile, ut bene ostendit Suarez *disp. 67. sect. 4.* Nobis autem sufficit auctoritas sacrorum Canonum: Nam in cap. Si tantum, & in cap. Placuit, 6. quæst. 2. cauetur ne Episcopus quemquam publice à communione repellat propter peccatum quod probare non potest: & in cap. Si Sacerdos, De officio Ordinarij, idem satis insinuat, cum Sacerdos prohibetur nominatim remouere à communione eum, quæ scit reum, si non sciat ut iudex: siue, quod eodem recidit, non sciat publica, sed priuata tantum scientia. Vbi aduertendum est ad Ecclesiæ, sicut & alterius Reipubl. conuenientem gubernationem pertinere, ut communia bona, quæ publice dispensanda sunt ac distribuenda iuxta merita & dignitatem singularum personarum: pertinere, inquam, ut à ministro publico, ad id munus auctoritate publica constituto, dependant; non iuxta priuatam ipsius scientiam, sed iuxta publicam & notoriam: alioqui modus dispensandi, moraliter loquendo, expositus esset multis scâdalis & iniurijs: vnde contra bonum commune perturbationes, & rixæ, & odia orirentur. Eucharistia autem est bonum commune, ad quod ut conficiendum, sic & distribuendum Sacerdos auctoritate Christi institutus est minister, ex Concl. Trid. sess. 22. cap. 2. Quo fit, ut in tali distributione sequi debeat publicam, non autem priuatam scientiam, ideoq; peccatori occulto illam publice petenti, non negare.

Sed tria obici possunt contra propositum documentum. Primum est de se malum esse Eucharistiam ministrare indigno: sicut & proicere in locum immundum. Alterum est, quod sumens Eucharistiam indigne, reus sit corporis & sanguinis Domini: ideoque petenti etiam publice, non sit danda, sicut nec reddendus est ensis ei, qui scitur illo accepto, se vel alium confossurum. Tertium est, magis vitandum esse iniuriam Christo inferendam, quam detrimentum temporale hominis. Quare ad cauendum ipsius infamiam, non est danda ei Eucharistia cum Christi inuenerentia.

Ad primum autem respondetur: Actionem proiciendi Eucharistiam in locum immundum ex se determinatam esse ad malum (utpote, quæ per se loquendo, deformita-

tem ha-

tem habet ex proprio obiecto non item actionem dispensandi illam homini indigno, ut patet ex facto Christi, qui dicens Apostolis Matth. 26. Bibite ex hoc omnes, ludam quem indignè sumpturum sciebat, non excludit à sumptione. Non igitur adeo mala est talis actio, quia possit scruariis debitis circumstantiis bona censerit: nempe si agens bonam intentionem habeat, nulloque modo cooperetur, vel causam det indignè sumptioni: sed huius malitia tota sit ex prava fumentis voluntate. Item si pro suo munere debeat vacare tali actioni, neque moraliter commoditatem habeat impediendi detrimentum quod ex illa alter, sua tantum malitia, accipit. Nam tanquam publicus dispensator boni communis, nullum in functione eiusdem sui muneris excludere legitime potest, nisi publica sententia cognitum indignum.

Ad secundum: Actionem reddendi gladium deo positum, esse omnino priuatam: ideoque directionem illius secundum circumstantias occurrentes posse contentam esse scientia priuata. Actionem vero dispensandi Eucharistiam esse publicam & communem: ideoque requirere scientiam publicam, ut prae habitum est. Vnde quamuis contra conscientiam male agere censetur, qui gladium dat ei, quem probe scit perueria voluntate occidendi petere: non tamen is qui Eucharistiam porrigit indigno, nisi publica scientia cognoscat indignum esse.

Ad tertium: Ex ante memorato facto Christi satis intelligi, quod ipse malit ab huius sacramenti ministris permitti talem iniuriam, non irreparabilem, ei fieri, alterius prava voluntate, cui illi obuiare nequeunt: quam indebito modo sacramentum hoc ministrare: prout fieret, si non publicam, sed priuatam scientiam in ministrando sequerentur.

Ceterum ex Soto in 4. distict. 12. quest. 1. art. 6. circa 2. conclus. (quod etiam tangit Suarez in in. 4. sectionis citate) differentia aliqua est in hac re, inter eos qui curam animarum habent, & ceteros Sacerdotes: quod hi cum non teneantur ex proprio officio peccatori ministrare Eucharistiam, quam publice petit: facilius quam illi sine scandalo & infamia negare possint, quando non dum sunt ad ministrandum expositi: ut antequam eant ad altare. Postquam vero iam expositi sunt, actusque dispensant sacramentum, si cum aliis ad suscipiendum peccator accedat, non possunt magis illum repellere, quam proprius Parochus, quia nec Christus ludam repulit. Porro quod in hac re de peccatore occulto statuitur, statui posse pariter de excommunicato occulto; argumento est, quod per privilegium Concilij Constantiensis permissum sit in sacramentorum usu cum eis communicare. De eo diximus in prima parte lib. 1. c. 9. sect. posteriore.

Septimum documentum est: Sacerdotem teneri Eucharistiam negare peccatori occulto, petenti occulte, Hoc à multis Theologis receptum referens Suarez in praeced. sect. 3. probat tum auctoritate Canonis, Si tantum, 6. quest. 2. tum ratione, quia peccator ille non habet reuera ius petendi; cuius, tanquam indigni, petitio est iniqua & sacrilega: & potest illi sine incommodo denegari. Neque enim ex denegatione sequetur infamia, vel scandalum, cum totum occulte transigatur. Id quod idem docet procedere, tam quoad Pastorem illius qui petit, quam quoad alium. Nam si peccator nullum habet ius ad Eucharistiam petendam in suo malo statu: nec pastor ipsius maiorem obligationem habet ei tunc dandi, quam quis alius Sacerdos. An procedat etiam quando peccatoris crimen notum est Sacerdoti tantummodo ex sacramentali confessione: opiniones in utramque partem idem author refert, affirmantem existimans probabiliorē: quia ad clauium potestatem, quam in poenitentiali foro Sacerdos ipse exercet, pertinet ut indignum à communionē arceat, quando potest sine violatione vel suspitione violationis sigilli sacramentalis, aut periculo scandali vel infamiae.

Addit adhuc idē pro praxi: si Confessario non constet certo de malo statu poenitentis, sed inter hunc ipsum sit opinio num diuersitas, sicut non debet ei denegare absolutionem sacramentalem, ita nec debere Eucharistiam.

Octauum documentum est: Non licere Eucharistiam suspectis de aliquo crimine dare in probationem seu examinationem criminis, de quo Soto in fine citat. art. 6. & post ipsam Suarez alios citans in disput. 57. sect. 6. Probatur autem, tum auctoritate cap. Consultuisti, 2. quest. 4. & cap. Ex tuarum, De purgat. Canonica, & ex capite Dillecti, De purgatione vulgari: in quibus id genus probationis seu purgationis reprobat: tum etiam ratione: quoniam eo sine sumere sacramentum, est tentare Deum, petendo ut faciat miraculum: quod exigi ab ipso, nec vllum promissum ipsius, nec ratio suadet: quae alias dicitur, vanum esse absque diuinæ promissionis fundamento existimare, quod quis eo ipso innocens habendus sit diuino iudicio, si de crimine suspectus sumat Eucharistiam, nec Deus quidquam inusitatum in eo operetur.

Non obstat vero lex zelotypiae Numerorum cap. 5. quae cum fuerit à Deo instituta, agere secundum illam ad tollendam suspensionem, non erat Deum ipsum tentare, sed conformare se ipsius voluntati & permissioni. Nec item obstat cap. Saepè contingit, & cap. Si Episcopo, 2. quest. 5. quibus approbatur sumptio Eucharistiae ad tollendam suspensionem criminis. Nam, ut loco cit. Suarez ex D. Thoma & quibusdam aliis annotat, intelligenda sunt approbare talem suspensionem; non quidem factam per modum tentationis Dei, quod est intrinsece malum; sed per modum grauis iuramenti quod sancte fieri potest: etiam si à non parato illud exigere sit periculosum & expositum sacrilegio, irreuerentiaeque graui istius sacramenti. Vnde sublati sunt illius vius: praedicti quoque canones sunt contraria consuetudine abrogati. Vnde etiam reprehendendi sunt mariti, qui uxores, ut se adulterii suspitione liberent, interdum cogunt accedere ad sanctam communionem.

Nonum documentum est: Nonnunquam posse, nonnunquam non posse negari alicui hoc sacramentum propter solam criminis suspensionem. Hoc ibidē habet Suarez. Et probatur, quia cum suspicio triplex sit, temeraria, probabilis, & violenta: certum est primam non sufficere; quia cum nullo rationabili fundamento nitatur; improbabilis est & iniusta. Neque item secundam, quia licet habeat sufficiens fundamentum ad excusandum iudicium temerarium, non tamen ad sic firmandum iudicium verum, ut de altero credi debeat quod is amiserit ius petendi sacramentum, tanquam indignè illud suscepturus. Sufficere autem tertiam suspensionem ex communi Theologorum sententia aliquot citatis idem Suarez addit: quia violenta suspicio nititur talibus signis & indicis: quae licet non faciant euidētiam rei in se, sufficienter tamen ad probabile iudicium ferendam, quando in contrarium nihil est quod excuset, suspensionemque eleuet. Vnde & sufficit ad negandum sacramentum, tum publice, si suspicio publica sit; tum etiam occulte, non autem publice, si occulta sit: perinde ac ante dictum est de peccato notorio vel occulto. In articulo autem mortis, si suspectus neget crimen, & alias ostendat signa bonae dispositionis, quidam (ut idem author meminit,) pie sentiunt non esse illi negandum sacramentum: tum propter periculum faciendi illi iniuriam in tanta necessitate: tum propter circumstantiam negationis factae in tali tempore, quo maximi momenti est ad deponendam suspensionem.

QVÆSTIO VLTIMA.

Quibus modis Minister peccet indigne ministrans Eucharistia sacramentum.

Hanc proponit Suarez d. sp. 71. sect. 4. & respondet. Primo, ex parte sacramenti peccare mortaliter si illud ministrat alteri sub utraque specie, vel sub sola specie vini; facit enim contra approbatam Ecclesiae consuetudinem (quam esse precepto habendam satis indicat Concil. Trid. sess. 21. cap. 2.) eamque in re graui, iusta de causa, sancteque institutam, prout idem author in praeced. disp. 71. sect. 3. plenius tractat; neque id dubium est inter Catholicos: qui fatentur Ecclesiam errare non posse in iis quae ad mores totius populi Christiani pertinent.

54.

55.

56.

Secundo, ex parte suscipientis: si in casibus, iuxta antedicta illicitis, ministrat indigne accidentibus: aut etiam iis secundum Ecclesiam consuetudinem à tali sumptione remouentur vt infantes, & amentes, & ii in quibus est periculum vomitus vel expulsiōnis. Cooperatur enim iniuriæ, quæ tunc fit sacramento, quam vitare tenetur, tanquam fidelis seruus & prudens à Domino super familiam suam constitutus vt det illis cibum in tempore, Matt. 24. Nam infideliter peruerse q; agit, non vitans illam.

Tertio, ex parte circumstantiarum; si ministrat in tempore interdicto, aut in loco prohibito ab Ecclesia, aut sine vestibus sacris, iuxta Ecclesiam morem necessariis, aut sine debito cultu, & ceremoniis vltatis. Peccat enim grauius in his tanquam inobediens Ecclesiam in re graui.

Quarto, ex parte ipsius ministri, si existens in peccato mortali ministrat hoc sacramentum, pro quo facit nomen documentum traditum in præcedenti libr. 26. cap. vltimo. Neque obstat diuersa ratio ministratiōnis Eucharistiæ, & aliorum sacramentorum, quod hæc perficiantur per ipsam ministratiōnem: illa non item: sed eam antecedar. Id enim non impedit quominus Eucharistiæ ministratiō sit actio tam facta, & religiosa, quam est, verbi gratia, collatio Extremæ vntionis consistentis in vntione facta per ministrum: & quin sit ministerium grauiusimum, ad quod sancte perficiendum Sacerdos ipse consecratus sit, & specialem gratiam acceperit.

CAPVT V.

De suscipientibus Eucharistiam quoad obligationem, qua adstringuntur ad talem susceptionem.

SUMMARIUM.

- 57 Non modo humanum, sed etiam diuinum datur præceptum sumenda sacrosanctæ Eucharistiæ.
 58 Ratio qua id ostenditur.
 59 Cur infantes non censentur perinde obligari ad Eucharistiæ atque ad baptisimi susceptionem: quodque præceptum diuinum sumendi Eucharistiæ, non sit vt sumatur sub vtraque specie.
 60 Quomodo ipsi obligentur.
 61 Quomodo præceptum humanum de eadem sumptione datum obliget: quodque Papa nequeat tunc conscientia ipsi tollere.
 62 Sumenda est Eucharistiæ vt memoriale Passionis Christi: ideoque grauius peccatum est indigne sumere.
 63 Semel sumpsisse Eucharistiæ non tollit obligationem denouo sumendi.
 64 Sumpsisse Eucharistiæ in Paschate non tollit obligationem sumendi eam in articulo mortis.
 65 Tria circa id notanda.
 66 Non tantum in articulo mortis, sed etiam extra illum, obligatio est iure diuino sumendi Eucharistiæ: & pro quo tempore ea sit.
 67 Ideo anno in quo satisfactum est præcepto Ecclesie de sumenda Eucharistiæ in Paschate, non contingit alia extra periculum mortis, nisi per accidens.
 68 Melius est communicare frequenter quam raro.
 69 De frequentia communionis non potest dari certa regula omnibus communis.
 70 Quod aliquando in penam criminis negata est Eucharistiæ in fine vite: iam non est in vsu: ita vt nulli vere penitenti ea denegetur.
 71 Explicatio difficultatis. An peccent Iudices qui ratione consuetudinis receptæ in sua prouincia, non concedunt Eucharistiæ damnatis ad mortem.
 72 Explicatio alterius difficultatis, An conueniens sit quotidie communicare.
 73 Obligatio communicandi extra mortis articulum præcepto diuino, est tantum ea que determinatur præcepto Ecclesiastico quotannis communicandi in Pascha.

- 74 Tempus Paschæ quomodo sit accipiendum, & qua ratione sumptio Eucharistiæ sit ad illud determinata.
 75 Qui omittit communionem in Paschate, maior obligatus ad eam sumendam quamprimum potest.
 76 Ante tempus Paschale communicasse, non tollit obligationem in eo communicandi.
 77 Impeditur per censuram non communicandi in Paschate, quomodo excusetur.
 78 Quos obliget præceptum diuinum de sumenda Eucharistiæ.
 79 Cui amentia ea dari possit, & quando.
 80 Eneurgemētis quando dari possit Eucharistiæ.
 81 Dari potest & grotis semidelirantibus: itemque semisatis.
 82 Quos obliget præceptum Ecclesiasticum: & specialiter de pueris.
 83 In qua parte et atus incipiant pueri habere discretionem sufficientem ad Eucharistiæ sumptionem.
 84 Ad primam eiusmodi sumptionem non sunt multum virgendi, excepto articulo mortis.
 85 Possunt idem pueri in hac re stare iudicio Confessoriorum, & eorum sub quorum sunt cura, grauius peccantium, si nihil de ea curent.
 86 Tres modi communicandi, & per quem eorum satisfiat præcepto de communionem.
 87 An satisfiat communicando tantum sacramentaliter, rationes in vtraque parte.
 88 Quid pro praxi tenendum sit, aliquot documentis declaratur.
 89 Ex delegatione potest Diaconus Eucharistiæ ministrare: iure ordinario vero solus Sacerdos.
 90 Quem oportet Pastorem esse suscipientis.
 91 Aduertenda circa id ipsum.
 92 Parochus licentiam ministrandi suis Eucharistiæ dare potest simplicis Sacerdoti, etiam non approbato ab Episcopo ad administranda sacramenta.
 93 Qui sacerdos in extrema aut graui necessitate idem potest sine tali licentia: neque extra illam requirit hanc expressam, sed ei sufficere potest presumpsa voluntas Pastoris.
 94 Quando non impleat quis præceptum Ecclesie, communicando in Pascha extra suam parochiam sine Parochi sui licentia.
 95 Tenenda de obligatione Sacerdotum ministrandi Eucharistiæ.
 96 Tempus quo peculiariiter incumbit proprio Sacerdoti.

MALDE propria est nostri instituti consideratio suscipientium Eucharistiæ, tanquam tota fere spectans ad rationem iudicandi de peccatis. Requiritur autem primo, vt declarem obligationem qua iidem adstringuntur ad talem susceptionem, Secundo, vt respondeamus ad ea que inquiruntur de necessariis ad Eucharistiæ digne, & cum diuinæ gratiæ salutari fructu suscipiendam. Tertio, vt in dicemus rationem qua cum diuino fauore Eucharistiæ sic sumi possit, vt gustus & suauitas ex Christi præsentia sentiatur. Ea autem que de obligatione sumendi sacrosanctam Eucharistiæ declaranda sunt, ad quinque quæstiones reducuntur. Prima est, An detur aliquod præceptum sumendi sacrosanctam Eucharistiæ. Secunda, si detur, quomodo obliget. Tertia, pro quo tempore obliget. Quarta, quos obliget. Quinta, qualis sumptio Eucharistiæ requiratur ad satisfaciendum eidem obligationi.

QVÆSTIO I.

An detur præceptum sumendi sacrosanctam Eucharistiæ.

HÆC quæstio non habet difficultatem, si præcepto Ecclesiastico agatur, cum constet tale dari, in cap. Omnis vt inique sexus. De penitentiis & remissis in quo præcipitur vt omnes vtriusque sexus fideles cum ad annos discretionis peruenerint, percipiant in Paschate Eucharistiæ: nisi proprii Sacerdotis consilio ob aliquam rationabile causam ad tempus, ab huiusmodi perceptione duxerint abstinentum esse: alioqui viui ab ingressu Ecclesie arceantur, & mortui Ecclesiastica careant sepultura. Tota ergo difficultas est, An detur præceptum